

बजेट वक्तव्य

आर्थिक वर्ष २०७९।८०

परिवर्तन गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पुतलाचौर रोल्पा

**परिवर्तन गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाका आदरणीय अध्यक्षज्यू,
यस सम्मानित र गरिमामय सदनमा उपस्थित सम्पूर्ण गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु तथा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक
कर्मचारीहरु ।**

- १) गाउँपालिकाको सम्मानित प्रथम गाउँसभा समक्ष गाउँपालिकाको मार्गदर्शक सिद्धान्तको रुपमा रहेको आ.व वर्ष २०७९।०८० को समग्र नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको दस्तावेजको रुपमा रहेको यो बजेट प्रस्तुत गरिरहदा अत्यन्तै गर्वको महशुष गरेको छु ।
- २) मुलुकमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गर्न आफ्नो जीवन वलिदान गर्ने सम्पुर्ण महान सहीदहरु प्रति हार्दिक श्रदान्जली अपर्ण गर्दछु । जनआन्दोलन तथा जनयुद्धका घाइतेहरु, द्वन्द्वपीडितहरु तथा संघीयता स्थापना गर्न अहम भुमिका खेल्ने सम्पुर्ण व्यक्तिहरु लाई स्मरण गर्न चाहन्छु ।
- ३) कोभिड १९ को पहिलो र दोस्रो चरणको महामारीमा ज्यान गुमाउनुहुने गाउँपालिकावासी र सम्पूर्ण नेपाली वासीहरुप्रति हार्दिक श्रदान्जली व्यक्त गर्दछु । कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रणका लागि सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, सुरक्षा निकाय, जनसमुदाय लगायत सबै सहयोगीमनहरु प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।
- ४) यस वर्षको बजेट दोस्रो स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन २०७९ बाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधिहरुको लागि प्रथम बजेट हो । यस वर्षको बजेटमा हामिले शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास, उद्यम प्रवर्द्धन तथा पूर्वाधार विकास, विपद व्यवस्थापन, पर्यटन, सूचना तथा संचार, लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, सामाजिक सुरक्षा, न्याय तथा मेलमिलाप साथै शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको उत्प्रेरणा तथा क्षमता अभिवृद्धिलाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएका छौ ।

हामी आ.व.२०७८।७९ को बजेट तथा कार्यक्रमलाई सफलता पूर्वक कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा प्रवेश गरेका छौं । बजेट कार्यान्वयनमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण परिवर्तन बासी आमामुवा दाजुभाई तथा दिदिबहिनी, गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुमा यस गरिमामय सदन माफत हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

आ.व २०७८।७९ मा परिवर्तन गाउँपालिकाको कूल बजेट रु ४९ करोड ५९ लाख ९८ हजार ८ सय ८३ रुपैया विनियोजन गरिएकोमा हाल सम्म कूल खर्च: रु २८ करोड ३८ लाख ३९ हजार ३ सय २० रुपैया अर्थात ५७.२२% खर्च भई सकेको छ । संघिय सरकार र प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान मध्ये चालु तर्फ २९ करोड १७ लाख ८४ हजार ८ सय ८३ रुपैया विनियोजन भएको छ । जस मध्ये रु

१६ करोड ८० लाख १३ हजार ७ सय ८६ रुपैया अर्थात ५७.५८% खर्च भइसकेको छ । त्यस्तै पुजिगत तर्फ २० करोड ४२ लाख १४ हजार विनियोजन भएको छ जसमध्ये ११ करोड ५८ लाख २५ हजार ५ सय ३३ रुपैया अर्थात ५६.७१% बजेट खर्च भइसकेको छ । त्यस्तै समाजिक सुरक्षा तर्फ हाल सम्म तेश्रो किस्ता निकास भइसकेको छ जस मध्ये रु ७ करोड ५ लाख ८३ हजार १ सय ६६ रुपैया निकास भइसकेको छ र चौथो किस्ता निकास हुन बाँकी रहेको छ ।

आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक बर्ष २०७९/०८० को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

आर्थिक बर्ष २०७९/०८० यो बजेटका उद्देश्यहरु :

- ❖ सामाजिक, आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार विकास एवं सुशासन प्रवर्द्धन गरी “समृद्धि, सुरक्षित, सामाजिक न्याय र सुशासन युक्त परिवर्तन गाउँपालिका भन्ने मूलनारालाई साकार पार्न योगदान गर्ने ।
- ❖ उपलब्ध साधन, स्रोत, अवसर र क्षमताको उच्चतम परिचालन गर्दै गाउँपालिका बासीको आवश्यकता परिपूर्ति गरी समृद्धि हासिल गर्ने
- ❖ शिक्षा स्वास्थ्य क्षेत्रको गुणस्तर सुधार गरी सामाजिक रुपान्तरण गर्ने ।
- ❖ नागरिकहरुलाई उद्यमशीलता र व्यावसायिकता तर्फ आकर्षित गरी दिगो आर्थिक बृद्धि हासिल गर्ने ।
- ❖ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नागरिक पहुँच अभिवृद्धि गरी सुशासनको प्रत्याभुति गर्ने
- ❖ कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा व्यवसायिकता प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ❖ रोजगारी सृजना र आय आर्जनका माध्यमबाट नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।

बजेटका उद्देश्यहरु हासिल गर्न मैले देहाय अनुसार क्षेत्रगत र कार्यक्रमगत प्राथमिकता निर्धारण गरेको छु :

- ❖ आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने विषय,
- ❖ उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने क्षेत्र,
- ❖ उद्यमशीलताको विकास, रोजगारी सिर्जना, जनताको जीवन स्तर वृद्धि र गरिवी न्युनीकरण, स्थानीय सहभागिता जुट्ने, स्वयंसेवक परिचालन गर्न सकिने तथा लागत कम लाग्ने स्थानीय
- ❖ स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने भौतिक पूर्वाधार विकास, सडक सञ्जाल तथा सामाजिक विकास,
- ❖ स्थानीय स्रोत साधन, श्रम, सीप र प्रविधिको उपयोगमा जोड,
- ❖ पर्यटन पूर्वाधारको विस्तार तथा सम्पूर्ण पर्यटन क्षेत्रको पुनःस्थान र प्रवर्धनका आयोजनाहरु,

- ❖ शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाईमा विशेष सुधार,
- ❖ महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने,
- ❖ दिगो विकास, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने,
- ❖ भाषिक तथा साँस्कृतिक पक्षको जगेर्ना र सामाजिक सद्भाव तथा एकता अभिवृद्धिमा सघाउ पुऱ्याउने,
- ❖ आन्तरिक राजस्व वृद्धि र परिचालनमा योगदान पुऱ्याउने,
- ❖ समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको अधिकतम सहभागिता सुनिश्चित गर्ने विषयहरु,
- ❖ लैंगिक समानता, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र लक्षित वर्गको सशक्तिकरण गर्ने जस्ता विकासका अन्तर सम्बन्धित विषयहरु,
- ❖ सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान,
- ❖ संघ र प्रदेश सरकारसँग सौहार्दपूर्ण सम्बन्धको विकास तथा सहकारिता प्रबर्द्धन,

आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

अब म यस परिवर्तन गाउँपालिकामा आगामी आ.व. २०७९/८० मा हुने अनुमानित आम्दानीको विवरण प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आगामी आ. व. २०७९/८० का लागी संघिय सरकारबाट प्राप्त हुने समानिकरण अनुदान ९ करोड ६६ लाख, शर्त अनुदान चालु तर्फ १८ करोड १ लाख, शर्त अनुदान पुजिगत तर्फ १ करोड ५८ लाख, विशेष अनुदान २ करोड १२ लाख र राजश्व बाँडफाँड बापतको ९ करोड ८ लाख ५३ हजार गरी कुल ४० करोड ४५ लाख, ५३ हजार बजेट प्राप्त भएको छ । यस्तै प्रदेश सरकारबाट समानिकरण अनुदान ५१ लाख ५ हजार, राजस्व बाँडफाँड बापत ४९ लाख २० हजार, समपुरक अनुदान १ करोड ५० लाख, विशेष अनुदान ६० लाख, शर्त अनुदान चालु तर्फ ८० लाख गरी कुल ३ करोड ९० लाख २५ हजार बजेट प्राप्त भएको छ । यस्तै आ.व. २०७९/८० मा गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी ३५ लाख हुने प्रक्षेपन गरिएको छ । संघिय सरकार बाट प्राप्त बजेट, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेट र गाउँपालिकाको आन्तरीक आम्दानी गरी आ.व. २०७९/०८० मा कुल जम्मा बजेट रु ४४ करोड ७० लाख ७८ हजार मात्र अनुमान गरिएको व्यहोरा यस सम्मानित सदनमा अवगत गराउन चाहन्छु । आ.व २०७८/७९ को बजेटबाट खर्च हुन नसकेको रकम माथि उल्लेखित बजेट आकारमा समावेश गरिएको छैन । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बचत हुन जाने नगद मौज्जात समेत यसै बजेटको अंश भैजाने व्यहोरा समेत अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

कुल बजेट ४४ करोड ७० लाख ७८ हजार मात्र मध्ये चालु तर्फ २९ करोड ७४ लाख ४९ हजार २ सय अर्थात ६६.५३ प्रतिशत र पुँजिगत तर्फ १४ करोड ९६ लाख ३६ हजार ८ सय अर्थात ३३.४७ प्रतिशत बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- ❖ गाउँपालिकाकामा प्राप्त संघिय सरकारको राजश्व बाँडफाडको रकम ९ करोड ६६ लाख,आन्तरिक श्रोतबाट प्राप्त हुने अनुमानित ३५ लाख रुपैया र संघिय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समानिकरण अनुदानबाट ४ प्रतिशत कन्टेन्जेन्सी कट्टि गरिने रकमबाट गाउँपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालय दैनिक प्रशासनिक खर्च, कर्मचारी तलव भत्ता तथा शिक्षक अनुदान समेतमा खर्च हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ गाउँपालिकाका संघिय सरकारबाट शर्त अनुदान बापत प्राप्त चालु खर्च १८ करोड १ लाख र पुँजिगत खर्च १ करोड ५८ लाख संघबाट नै निर्धारित कार्यक्रमका लागि खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ प्रदेश सरकारबाट विशेष अनुदान बापत विनियोजन भई आएको ६० लाख लाई मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गरी व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ प्रदेश सरकारबाट समपुरक अनुदानका रुपमा प्राप्त १ करोड ५० लाख मा गाउँपालिकाको अनुदानबाट थप १ करोड ५० लाख विनियोजन गरी प्रदेश सरकारले तोके बमोजिमको कार्यविधिमा रहि खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ प्रदेश सरकारबाट शर्त अनुदानका रुपमा प्राप्त हुने चालु अनुदान ८० लाख रकम प्रदेश सरकारको बजेट तथा कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिमका पुर्वाधार निर्माण सम्बन्धी योजनामा खर्च हुने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ संघबाट विशेष अनुदानका रुपमा प्राप्त रकम संघिय सरकारबाट तोकिए बमोजिमका योजनाहरु घमेरी खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि ७० लाख र दोदेरा रुपाडाँडा सोलार पम्पीड खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाका लागि १ करोड ४२ लाख रुपैया विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ वडा कार्यालयका लागि अनिवार्य अनुदान २० लाख र वडाको भुगोल, जनसंख्या, आन्तरिक राजस्व र कार्यसम्पादन मुल्यांकनको अवस्थालाई मुख्य सुचक सहितको शुत्रमा आधारित गरी सबै वडा तर्फबाट स्थानियको सहभागीतामा छनौट भई आएका योजना लाई प्राथमिकता दिने गरी २ करोड ५० लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ परिवर्तन गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विभिन्न विषयगत क्षेत्रको विकास निर्माणका योजना छनौट तथा कार्यान्वयनका लागि विषयगत समिति तर्फ २ करोड ५९ लाख ३६ हजार ८ सय बजेट विनियोजन गरेको छु जसमध्ये सामाजिक विकास तर्फ ८० लाख,आर्थिक विकास तर्फ ५५ लाख,पुर्वाधार विकास तर्फ ८० लाख,सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ २६ लाख ३६ हजार ८ सय र वन,वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति तर्फ रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- ❖ गाउँपालिकाको गौरवका आयोजनाहरूको लागि रु १ करोड ५० लाख बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ पूर्ण सरसफाई कार्यक्रमका लागि २५ लाख, युवा आकर्षण कार्यक्रमका लागि ५० लाख र द्वन्द्व प्रभावित व्यक्ति कार्यक्रमका लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ गाउँपालिकाले आगामी आ.व.मा संघ र प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा काम गर्ने गरी रु ५० लाख बजेट समपुरक कोषमा विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाको सेवा प्रवाहलाई थप व्यवस्थित र गुणस्तरिय बनाउन जनशक्ति क्षमता विकास र औषधी उपकरणको व्यवस्था लगायतका कार्यका लागि उपयुक्त बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ खेलकुद मानव स्वास्थ्यका लागि महत्वपूर्ण कुरा हो । गाउँपालिकामा थप परिमार्जजन सहित गाउँपालिका अध्यक्ष कप खेलकुद आयोजनाका लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । महिला हिंसा तथा बालविवाह न्युनिकरणका लागि महिला सँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालनका लागि उचित बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ शैक्षिक गुणस्तर एवं व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गर्न विगत देखि नै गाउँपालिकाले धेरै बजेट खर्च गर्दै आएको सन्दर्भ यहाँहरू समक्ष स्मरण गराउन चाहन्छु । यसै सन्दर्भमा गाउँपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारी (लेखा) को तलवमानमा वृद्धि गरी मासिक रु १७ हजार ५ सय हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु । यस्तै बाल विकास शिक्षकहरूको तलवमान मासिक रु १५ हजारका दरले हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु भने गाउँपालिका शिक्षक अनुदान अन्तर्गत रहेका शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, वा विकास शिक्षक तथा समुदायमा आधारित बाल विकास शिक्षकहरूको तलव साविक अनुसार हुने गरी व्यवस्था मिलाएको छु ।
- ❖ गाउँपालिका, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत अस्थायी तथा करार कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरित तथा उच्च मनोबलका साथ कार्य सम्पादन गर्नका लागि आ.व. २०७९/०८० देखि लागु हुने गरी सबैको तलवमानमा समान १५०० का दरले वृद्धि गरेको छु । साथै गाउँपालिकामा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी कर्मचारीहरूको लागि कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरेको छु । साविकमा उपलब्ध गराउदै आएको खाजा भत्तालाई निरन्तरता दिएको छु । प्राविधिक कर्मचारीहरूको लागि उपलब्ध गराउदै आएको फिल्ड भत्तालाई समेत निरन्तरता दिएको छु ।
- ❖ गाउँपालिकाको विभिन्न सडकहरू मर्मत तथा सम्भार कार्यका लागि गाउँपालिकाले आफ्नै जेसिबि मेसिन खरिद गर्ने गरी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ स्वास्थ्य क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न गाउँपालिकावासीहरू मध्येबाट एमबिविएस अध्ययनका लागि छनोट हुने विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति दिने गरी रु ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

- ❖ जनसमुदायको ईच्छा र चाहाना सहितको सुभाब र सल्लाहमा परिवर्तन गाउँपालिकाको योजनामा विद्यालय समायोजनको निति अगाडि बढाईने छ । समायोजन हुने विद्यालयको हकमा प्रा.वि./प्रा.वि समायोजन हुने हकमा रु १० लाख, प्रा.वि./निमावि समायोजन हुने हकका रु २० लाख, निमावि/मावि समायोजन हुने हकमा रु ३० लाख, मावि/मावि समायोजन हुने हकमा रु ५० लाख अनुदानको व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ जेष्ठ नागरिकलाई स्वास्थ्यमा पहुँच वृद्धि गर्न ६० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुलाई घरमै निशुल्क स्वास्थ्य जाँचको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ आर्थिक रुपले विपन्न जेष्ठ नागरिक, अशक्त, असहाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, एकल महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी/जनजाति, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत समुदायको संरक्षण तथा लक्षित वर्गमुखी कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । .
- ❖ आर्थिक रुपमा विपन्न द्वन्द्व पिडित र पढाईमा अब्बल छात्रछात्रालाई कृषि तथा पशु प्राविधिक शिक्षामा स्नातक तह अध्ययन गर्न आवश्यक छात्रवृत्तिका लागि रु ३ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ परिवर्तन गाउँपालिका क्षेत्रलाई आकर्षक पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गर्न आगामी आ.व. २०७९/०८० मा परिवर्तन गाउँपालिका वडा नं ३ मा रहेको परिवर्तन पार्कलाई स्तरोन्नती गरी सुन्दर बगैचाको रुपमा विकास गरी फ्रि वाईफाई जोन बनाउन रु ५ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु साथै उक्त योजनालाई क्रमागत रुपमा लग्ने गरी व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ उत्कृष्ट कर्मचारी,उपोभोक्ता समिती, करदाता, पत्रकारहरुलाई सम्मान तथा पुरस्कारका लागि रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि परिवर्तन गाउँपालिका भित्रका महान शहिदहरुले दिएको बलिदानीलाई स्मरण तथा सम्मान गर्दै धामाचौर खेलकुद मैदानमा सम्पूर्ण शहिदहरुको स्मृतिमा शहिद स्मारक निर्माणका लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

यस बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएका प्रस्तावित चालु प्रशासनिक तथा कार्य संचालन खर्च र क्षेत्रगत सिमा अनुसार विनियोजित सम्पुर्ण चालु तथा पुर्जीगत आय व्ययको विस्तृत विवरण संलग्न अनुसुची अनुसार रहेको व्यहोरा यस सम्मानित सदनमा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

धन्यवाद

मिति: २०७९।०३।१० गते